

Werkstuk CKV Overzicht van kunststijlen (stijlenboek)

Werkstuk door een scholier

5330 woorden

15 jaar geleden

★ 5,6

103 keer beoordeeld

Vak

CKV

52 Magisch realisme

De Kenmerken

- Spanning tussen de concrete werkelijkheid en het bovennatuurlijke
- De kunstenaars creëerden een nieuwe, eigen werkelijkheid door te werken met wel en niet bestaande elementen.
- Er werd gespeeld met licht en kleur
- Vaak zat er dood, bedreiging en verval in het uiteindelijke werk verwerkt.
- Het magisch realisme is verwant met het surrealisme

Belangrijke vertegenwoordigers:

- E.T.A. Hoffmann
- E.A. Poe en Oscar Wilde

24 Het symbolisme zie ook 49

De Kenmerken

- Reactie op het realisme en naturalisme.
- In Spanje ontstaat een eigen variant, het zogenaamde Modernismo.
- Aan het einde van de 19e eeuw komt er behoefte aan een nieuwe vorm van sensibiliteit.
- Richten zich op het uitgebreid en objectief beschrijven van de tastbare werkelijkheid in al haar banaliteit.
- Inspiratiebronnen waren godsdienst, oude verhalen, het bovennatuurlijke, en het melancholisch verlangen.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Arnold Böcklin
- James Ensor
- Gustave Moreau
- Pierre Puvis de Chavannes

53 Hyperrealisme

De Kenmerken

- De foto als hulpmiddel, maar ook afgietsels van mensen, gecombineerd met authentieke kleren en voorwerpen, waarbij situaties zo echt mogelijk werden geïmiteerd, deden deze stroming ontstaan.
- Door de verwarring die kan ontstaan is soms sprake van een schokeffect.

- Niet zozeer de werkelijkheid, maar de visie van de kunstenaar op die werkelijkheid is van belang: het net echte versterkt die visie.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Chuck Close
- Richard Estes
- Duane Hanson

57 Art deco

De Kenmerken

- Enerzijds werd de stijl gekenmerkt door kostbare, rijke materialen, dikwijls met de hand vervaardigd, decoratief en luxueus.
- Anderzijds werd er gestreefd naar simpele, functionele vormen en naar massaproductie.
- Binnen deze tweede stroming werd veel kunststof gebruikt, onder andere bakeliet, de eerste kunststof, door een Belg in 1909 ontwikkeld.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Cassandre
- E.S. McKnight Kauffer (affiches)
- René Lalique (glaswerk) en Jean Puiforcat (zilver).
- Le Corbusier

61 Materieschilderkunst of Structuralisme

De Kenmerken

- Reliëfachtige oppervlak.
- Toevoegen van materialen aan de verf.
- Zand, gips, jute, hout en lopen behoren tot de materialen die daarvoor gebruikt zijn.
- Het reliëf dat zo ontstaat kan verschillende doelen dienen.
- Het kan de expressiviteit verhogen, esthetisch doeleinden dienen of refereren aan primitieve kunst als bijvoorbeeld rotsschilderingen.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Jean Dubuffet
- Jean Fautrier
- Alberto Burri
- Antonio Tàpies
- Bram Bogart
- Jaap Wagemaker.

62 Zero-groep

De Kenmerken

- Fluxus is actief tussen het begin van de jaren zestig en het midden van de jaren zeventig
- Vertegenwoordigde meer een geesteshouding dan een specifieke stijl .
- De term werd voor het eerst gebruikt in 1961 door Geoorde Mancinias ter typering vaneen staat van voortdurende beweging en verandering.
- Fluxus bezat eenzelfde iconoclastische (de waarde van het beeld aantastend) ideologie als dada en was gecentreerd rond een los groepje revolutionaire kunstenaars in Europa en de Verenigde Staten, dat

reageerde tegen traditionele vormen van kunst.

- Hun aanpak varieerde van happenings , interactieve performances , video's, poëzie en objets trouvés, en vormde een belangrijke wegbereider voor de performance en conceptuele kunst .

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Nam June Paik
- Wim T Schippers
- Wolf Vostell

63 Arte Povera

De Kenmerken

- Arte povera - letterlijk, 'arme kunst' , werd voor het eerst als stroming aangemerkt in 1967 door de Italiaanse kunstcriticus Germano Celant, die ook de belangrijkste propagandist van de stroming werd.
- Het is een overwegend Italiaanse stroming waarvan de invloed doorwerkte tot ver in de jaren zeventig.
- De werken werden gemaakt van de meest eenvoudige materialen, vaak afkomstig uit de natuur.
- Modder twijgjes, lappen stof voden, papier vilt en cement, het werd allemaal gebruikt in een poging natuur en cultuur te doen samensmelten als een weerspiegeling van het eigentijdse leven.
- In lijnrechte tegenstelling tot de minimalisten verlangden zij naar een zintuiglijke, gepassioneerde kunst.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Luciano Fabro
- Iannis Kounellis
- Mario Merz

65 Post-painterly abstraction

De Kenmerken

- De schilders van deze stijl kwamen van het abstract expressionismen, maar verwierpen de vloeiende, spontane stijl van deze stroming.
- De schilders smeerden pigment op het doek om zo alle sporen van kwasten en penselen te vermijden.
- Er werd gebruik gemaakt van scherp begrensde, monochrome vlakken, ook wel Hard Edge genoemd.
- Dit alles draaide uit op reliëfachtige schilderijen uit verschillende lagen en vormen opgebouwd

De belangrijkste vertegenwoordiger:

- Ellsworth Kelly
- Frank Stella
- Helen Frankenthaler
- Morris Louis
- Josef Albers

66 Primary structures

De Kenmerken

- Primary Structures zijn enorm groot.
- De werken staan alleen of samen.
- Vaak zijn het basis geometrische vormen, waarbij het in oog wordt gehouden waar het komt te staan.

Primary Structures daagde het concept van wat een beeldhouwwerk was uit.

- Ze waren gemaakt van industriële materialen.
- Het was onpersoonlijk.
- Het mist expressieve, persoonlijke, surrealistische overtonen.

- Schilderkunst heeft grote simpele vormen en Lijkt op colorfield painting

Bekendste vertegenwoordigers:

- Max Bill
- Ronald Bladen
- Edouardo Chillida
- Donald Judd
- Virginio Ferrari
- Sol Le Wit
- Alexander Lieberman
- Barnett Newman
- David Smith

67 Happenings

De Kenmerken

- De stroming wordt ontleend aan het dadaïsme en is een mengeling van beeldende kunst, toneel en dans.
- Vaak wordt het publiek bij de voorstelling betrokken.
- Happenings zijn als het ware een zoektocht naar nieuwe vormen van protest en uitdrukking.
- Happenings zijn door de kunstenaar in scène gezette gebeurtenissen.
- Bij een happening wordt aan de toeschouwers een zeer belangrijke rol gegund.
- In tegenstelling tot bij een environment heeft de toeschouwer namelijk absoluut geen invloed, hij voegt niets toe.
- Alles wordt ingepakt, bijvoorbeeld een fiets, auto enz.

Belangrijkste vertegenwoordiger

- A Kaprow

69 Concept Art

De Kenmerken

- Vanaf 1970 komt de Conceptuele kunst als beweging opzetten.
- Grondregel van deze vorm van kunst is dat de ideeën of concepten het echte werk vormen, niet het (eventuele) materiële resultaat.
- Of het nu om Body Art, Performancekunst, Installatiekunst, video- of geluidskunst, Land Art of Fluxus-activiteiten gaat, het object, de installatie, actie of documentatie wordt beschouwd als niets meer dan een middel om het concept te presenteren.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- John Baldessari (1931)
- Robert Barry (1936)
- Mel Bochner (1940)

70 Land art

De Kenmerken

- Een richting binnen de moderne kunst die in het midden van de jaren 60 opkwam.
- Het is een manier om te ontkomen aan de traditionele beeldhouwkunst.
- Er wordt gebruik gemaakt van materialen die vreemd zijn aan de natuur.
- Of de oorspronkelijke structuur wordt veranderd door het graven van grachten en het bouwen van wallen.

- Het is een vorm van actiekunst die maar voor korte tijd gerealiseerd kan worden.
- Sommige kunstenaars haalden de natuur de galerie binnen.
- Land art is vaak grootschalig en wordt meestal ver van de bewoonde wereld beoefend.
- Veel kunstenaars die land art tot stand lieten komen waren beeldhouwers uit de minimal art stroming.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Robert Smithson
- De Maria
- Richard Long
- Goldsworthy

71 Body art

De Kenmerken

- Het lichaam is het materiaal van het kunstwerk.
- Door deze manier van kunst worden vraagstukken over sex en seksualiteit verkend.
- Er wordt vaak aan lichaamsverminderingen gedaan.
- Het is een manier om te kijken hoeveel het menselijk lichaam aan kan.

Belangrijke vertegenwoordigers

- Nitsch
- Pane

72 Computer art

De Kenmerken

- Gebruikt geen potloden, penselen en verf
- Gebruikt elektronische kleuren, programmeertaal en het internet om hun ideeën vorm te geven.
- De nieuwe kunstenaars presenteren hun werk op het World Wide Web.
- Galerieën en musea beginnen steeds meer belangstelling te krijgen voor deze nieuwe kunstvorm.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Eboman
- Gary Hill
- Micha Klein
- Madonna
- Bill Viola

73 Performances

De Kenmerken

- Een performer voert een van tevoren bedachte handeling uit.
- Het publiek doet daar niet aan mee.
- Men voert die handeling uit dmv video, lucht, muziek en veel meer.
- Deze stroming is nauw verwand aan dans en toneel, maar ook aan body art en happenings.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- M Abramovic
- M Cardena
- G Dekker
- H Jurriaans
- B Nauman

74 Video art

De Kenmerken

- In een wereld waar vooral de televisie de opinies, meningen en vooroordelen vormt – en ook in potentie een altijd aanwezig oog is via beveiligingscamera's – hebben kunstenaars in video-installaties een nieuwe kunstvorm ontdekt.
- We kijken en worden bekeken op t.v. schermen die zogenaamd niet kunnen liegen.
- In het begin werd de videocamera meer gebruikt als een uitbreiding van het oog van de kunstenaar, en het scherm als een gelijke van een schilderij .
- Pas veel later werd het grote en volstrekt vernieuwende aspect van video ontdekt en konden de kunstenaars met behulp van video een nieuw soort verhaal creëren.
- Nog later zou dit een stap verder worden gevoerd. Pas aan het eind van de jaren tachtig werd beseft dat video niet alleen het oog maar de geest nadoet, niet het proces van zien maar van het denken.
- Met deze opmerkelijke ontdekking hebben videokunstenaars als Gary Hill (1951) en Bill Viola (1951) het tot een medium gemaakt waar het bewustzijn mee kan worden vastgelegd.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Eboman
- Gary Hill
- Micha Klein
- Bill Viola

75 Grafitti art.

De Kenmerken

- De oorsprong van graffiti gaat terug naar het begin van het menselijk sociaal leven.
- Graffiti is teruggevonden op onbeschermden, oude Egyptische monumenten en graffiti was zelfs bewaard gebleven op muren in Pompeii.
- Graffiti kent bij ons z'n oorsprong in de late jaren '60 en het is geëvolueerd sindsdien.
- In het begin van het ontstaan van graffiti gaf men drie verschillende termen aan het woord.
- Men sprak zowel van graffiti art, subway art als van spraycan art.
- Er wordt gebruik gemaakt van spuitverf of ander verfsoorten

Belangrijke vertegenwoordiger:

- Linwood A. Felton

76 Kitsch kunst

De Kenmerken

- Kitsch is het op effecten beluste werk dat zijn functie wil rechtvaardigen door te pronken met het schoons dat elders tot stand is gekomen, en zichzelf wil verkopen als onvoorwaardelijke kunst".
- Kitsch is dus namaak, niet origineel en het kwalijke aan kitsch is dat het zich voordoeft als echte kunst en hiermee het onwetende publiek tevreden stelt, zodat het genoeg neemt met kitsch doordat ze het aanziet als echte kunst.
- Kitsch is ook makkelijk verteerbaar: het schotelt de te ervaren emoties al voor, het publiek hoeft deze alleen te consumeren.
- Bij kitsch komen veel frutsels aan de orde en de bedoeling van de meeste kunstenaars is om alles op zijn kop te zetten.

Belangrijke vertegenwoordiger

- Jeff Koons

23 Neo-impressionisme

De Kenmerken

- Werd door G. Seurat en P. Signac ontwikkeld.
- Het ookwel pointillisme geeft doormiddel van afzonderlijke kleurpunten de wereld weer.
- Het werk functioneert net als een raster of het vervagen van het beeldscherm, waarbij vele kleine parikels zich eerst op het netvlies van de waarnemer tot mengkleuren vormen of een bepaalde contour.
- Maar naar mate je dichterbij het werk komt, zie je dat het bestaat uit verschillende kleuren puntjes die elkaar amper of niet raken.
- Het neo-impressionisme is gebaseerd op de theorieën van E. Chevreul en H. Helmholtz en is ontstaan in Frankrijk in 1885.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Vincent van Gogh is
- C. Pissarro

54 Dadaïsme

De Kenmerken

- Dada is een beweging in de beeldende kunst en de literatuur.
- Vanuit Zürich (in het neutrale Zwitserland) verspreidde de stroming zich over de rest van Europa.
- Er is ook een New-Yorkse Dada-versie die vrijwel onafhankelijk ontstond van de Europese.
- Onder de indruk van de verschrikkingen van de gruwelijke oorlog die op dat moment uitgevochten wordt, ontkennen de kunstenaars de waarde en betekenis van de Westerse cultuur.
- Er wordt door de Dadaïsten afgerekend met het verleden en ze trachten hun publiek te shockeren met anti-kunst: er werd gespot met alles wat men tot dusver als waardevol beschouwd had. Allerlei gebruiksvoorwerpen zoals een urinoir, een flessenrek of een fietswiel op een kruk werden verheven tot kunst en zo ook tentoongesteld.
- Deze voorwerpen werden ready-mades genoemd.
- Waren de objecten samengesteld uit diverse ready-mades, dan sprak men van assemblages.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Hans Jean Arp
- Marcel Duchamp
- Man Ray
- Kurt Schwitters

56 Jugendstil

De Kenmerken

- Jugendstil of Art Nouveau is een kunstvorm die grote invloed had op de beeldende en toegepaste kunst.
- Men was op zoek naar een nieuwe uiting van luxe en het goede leven.
- De Jugendstil kunstenaars wilden de eindeloze herhaling van eerdere stijlen vermijden en een stijl creëren die alle aspecten van de kunst kon vormgeven.
- Natuur speelde een belangrijke rol in deze stijl.
- Vormen die uit sierlijke en kronkelende lijnen bestonden, ontleend uit de planten- en dierenwereld, waren overal in terug te vinden.
- Ook de industriële vormgeving, architectuur, mode en kunstnijverheid werden beïnvloed door de

Jugendstil-ontwerpers.

- Affiches en wanddossin werden ook in deze stijl ontworpen.
- Jugendstil is eigenlijk de laatste kunststroming die zich op zo'n grote schaal manifesteerde en die zo'n luxe en rijkdom uitstraalde.
- Sierlijke, kronkelende lijnen, met veel organische vormen .
- Herleving handwerk, gecombineerd met de nieuwe materialen glas en gietijzer.
- Zoeken naar nieuwe uitingen van een luxe levensstijl.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Aubrey Beardsley
- Antoni Gaudi

31 Bauhaus

De Kenmerken

- Kort na de eerste wereldoorlog waren er in Duitsland architecten en kunstenaars , die meenden dat alle vormen van kunst in de architectuur ondergebracht moesten worden.
- Men streefde naar integratie van de kunsten: zowel binnen als buiten moesten architectuur, schilderkunst, beeldhouwkunst en industriële vormgeving een geheel vormen .
- In 1919 werd in Weimar een academie opgericht voor architectuur en vormgeving door Walter Gropius.
- Vervolgens werd de school in 1925 naar Dessau verplaatst en later gevestigd in een gebouw, ontworpen door Gropius, wat de naam Bauhaus kreeg.
- Allerlei kunstdisciplines werden er onderwezen: naast architectuur , schilderkunst, beeldhouwkunst en industriële vormgeving , dans en beweging, decor en kostuumontwerpen, typografie, fotografie en reclameontwerpen.
- Men zocht naar wetten en regels voor de meest universele (beeld)taal en men meende die te vinden in strakke geometrische vormen.
- Het Bauhaus heeft grote invloed gehad op de moderne architectuur , beeldende kunst en vormgeving en op het moderne kunstonderwijs.
- Toen Hitler in 1933 aan de macht kwam werd door de Nazi's het Bauhaus al snel gesloten
- Zij vonden de ze kunst decadent en 'entartet'.
- Veel docenten van het Bauhaus weken uit naar Amerika en zetten daar hun werk voort.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Walter Adolf Gropius
- Ludwig Mies van der Rohe
- László Moholy- Nagy

27c Constructivisme

De Kenmerken

- Een abstracte kunststroming, in het leven geroepen in 1913 in Rusland.
- Het constructivisme rekende af met alle traditionele ideeën omtrent kunst door daar de opvatting tegenover te stellen dat de kunst de vormen en processen van de moderne technologie zou moeten nabootsen.
- Een sculptuur werd 'geconstrueerd' met behulp van industriële materialen en technieken, terwijl in de schilderkunst abstracte vormen werden gebruikt om structuren te creëren die deden denken aan machinetechnologie.

- Hoewel het 'zuivere' constructivisme slechts gedurende de eerste jaren van de revolutie in Rusland populair was, zijn de doelstellingen en idealen in de hele twintigste eeuw door allerlei kunstenaars nagestreefd.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- El Lissitzky
- Antoine Pevsner
- Vladimir Tatlin

30 De Stijl

De Kenmerken

- De Stijl was oorspronkelijk een maandblad.
- De oprichter van het blad was Theo van Doesburg .
- Samen met J.J.P Oud, Gerrit Rietveld, Cornelis van Eesteren en Piet Mondriaan brachten zij elke maand De Stijl uit.
- Men begon ermee in 1917.
- Hieruit groeide een stroming De Stijl .
- Het is een stroming waarop het kenmerk "l'art pour l'art" (kunst voor de kunst)van toepassing is.
- In deze tijd van oorlogsdreiging verlangde men naar harmonie en balans in hun leven.
- De leden van de Stijl hadden het doel om een absolute abstractie te bereiken.
- De zichtbare werkelijkheid werd terug gebracht.
- Ze wilden dat de beeldende aspecten (licht, kleur, ruimte en vorm)als zelfstandige elementen stonden, en niet meer verwezen naar de zichtbare werkelijkheid.
- Zo moest een altijd geldende universele stijl ontstaan.
- Deze stroming is er op gericht de samenleving te veranderen in een nieuwe maatschappij en is niet alleen gericht op schilderijen maar ook op (binnenhuis)architectuur en gebruiksvoorwerpen.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Theo van Doesburg
- Cornelis van Eesteren
- Pieter Cornelis Mondriaan

43 Futurisme

De Kenmerken

- De stroming wilde de beweging en snelheid van de moderne technologische maatschappij uitdrukken door een grillig ritmisch ,vaak geometrisch spel van lijnen , kleuren, en vlakken.
- Men gebruikte geen traditionele regels en verwierp ze zelfs.
- De kubistische vormtaal beviel de futuristen wel omdat ze daarmee in staat waren, dankzij die scherfachtige vormen , de illusie van beweging tot stand te brengen

Balangrijke vertegenwoordigers:

- Giacomo Balla
- Umberto Boccioni
- Carlo Carrà

42 Kubisme

De Kenmerken

Er zijn twee stromingen binnen het kubisme te onderscheiden:

Analytisch:

- Bij voorkeur werden er stillevens en portretten geschilderd.
- Er wordt gewerkt in geometrische vlakken, met eentonige aardtinten (bruin, grijs, oker en groen).
- Het onderwerp wordt door de maker van alle kanten bekeken en ook zo getoond op het doek, het schilderij maakt een platte en ondiepe indruk zonder perspectief .
- De achtergrond is even belangrijk als de zaken op de voorgrond: voorwerpen en portretten worden even fragmentarisch behandeld als de tussenruimten.

Synthetisch:

- De voorstelling is gemakkelijker te herkennen.
- In plaats van aardekleuren worden meer verzadigde kleuren gebruikt die weer object-gebonden zijn.
- De vereenvoudigde vormen worden als grotere gehelen weergegeven en de restvormen worden zorgvuldig bepaald.
- Er wordt ook hier gewerkt vanuit verschillende aanzichten.
- De materialen daarentegen zijn veel moderner, in plaats van alleen schilderen wordt er krant, hout, finer, ribkarton in het werk gemonteerd.
- Geschilderde en "echte" voorwerpen vloeien in elkaar over.
- De kubisten zijn de eersten die deze techniek toepassen.
- In de beeldhouwkunst van het kubisme is de mensfiguur een geliefd thema.
- Kenmerken van de schilderkunst zie je ook terug in de beeldhouwkunst , dus het gebruik van die geometrische vormen (holle en bolle vormen afwisselend toegepast).
- Verschillende aanzichten. Het materiaal is overwegend steen , geplaatst op een sokkel .
- Vooral die speelsheid in beweging komt later bij het futurisme helemaal tot uiting.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Alexander Archipenko
- Georges Braque
- Robert Delaunay

51 Surrealisme

De Kenmerken

- Het surrealisme is een van de meest bekende stromingen uit de kunstgeschiedenis .
- Surrealisme is meer dan het waarneembare.
- Onder invloed van de publicaties van de Oostenrijkse psychiater Sigmund Freud, ging men van het idee uit dat het gedrag van de mens sterker wordt beïnvloed door het onderbewuste dan door het direct waarneembare.
- In dromen en nachtmerries komt dat onderbewuste aan de dag.
- Freud gebruikt dromen dan ook om een diagnose te stellen bij geesteszieken.
- Deze droombeelden wilden de surrealisten verbeelden.
- Het realisme van alledag zou beïnvloed worden door het onderbewuste, zoals in een droom werkelijkheid en fictie bijeen kunnen komen.
- Net als bij dada stellen deze kunstenaars het toevalsaspect zeer op prijs.
- In West-Europa zijn verwante stromingen, zoals het Symbolisme en de pittura metafysica die voorafgaan aan het Surrealisme .
- Verder is er nog het Magisch Realisme van Nederlanders als Carel Willink en Pijke Koch, die de

werkelijkheid zo scherp en hard gedetailleerd uitbeelden, dat het weer vervreemdend werken gaat.

- Bijna al deze stromingen combineren een fabelachtige schildertechniek met een tomeloze fantasie.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Marc Chagall
- Salvador Dalí
- Paul Delvaux

64 Minimal art

De Kenmerken

- Een trend in de schilderkunst en de beeldhouwkunst die zich gedurende de jaren zestig en zeventig vooral in Amerika en Engeland heeft ontwikkeld.
- Zoals de naam al aangeeft is Minimal Art tot zijn essentie teruggebrachte kunst.
- Zij is zuiver abstract, objectief en anoniem, ontdaan van iedere opsmuk of expressie.
- Minimalistische schilderijen en tekeningen zijn vaak voorzien van één kleur en dikwijls gebaseerd op wiskundige rasterpatronen.
- Dat neemt niet weg dat ze wel degelijk een gevoel van kunstzinnige beleving kunnen oproepen.
- Plastische kunstenaars bedienden zich van industriële processen en materialen zoals staal, perspex en zelfs tl-buizen om geometrische vormen te maken, dikwijls in serieproductie.
- Deze sculpturen hebben niets illusionistisch en moeten het enkel hebben van de directe ervaring die de kijker bij het zien van het werk ondergaat.
- Het minimalisme kan worden beschouwd als een reactie op de emotionaliteit van het abstract expressionisme, dat gedurende de jaren vijftig in de kunst de boventoon had gevoerd.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Carl André
- Anthony Caro
- Dan Flavin
- Donald Judd

59 Optical art

De Kenmerken

- Een beweging binnen de abstracte kunst die zich ontwikkelde gedurende de jaren zestig.
- Bij de opart, een afkorting van 'optical art', (dat wil zeggen 'optische kunst') wordt de onvolmaaktheid van het menselijk gezichtsvermogen uitgebuit.
- De kunstenaar speelt een spelletje met de kijker door beelden te creëren die lijken te pulseren.
- Hoewel het kunstwerk zelf statisch is veroorzaken de gebruikte vormen en kleuren een optische illusie van beweging.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Bridget Louise Riley
- Victor Vasarely (Gyozo Vasarhelyi)

50 Pittura Metafisica

De Kenmerken

- Een beweging, opgericht in 1917 in Italië door De Chirico en Carrá.
- De naam betekent 'metafysische schilderkunst'.
- Het werk van de metafysische schilders wordt gekenmerkt door een vertekend perspectief, onnatuurlijke

belichting en vreemde beelden , waarbij kleermakerspoppen en standbeelden dikwijls de plaats innemen van mensen van vlees en bloed.

- Door bepaalde voorwerpen in een onwaarschijnlijke samenhang te plaatsen wilden de metafysische schilders een soort magische droomsfeer creëren.
- Wat dat aangaat heeft de beweging veel gemeen met het surrealisme , zij het dat de metafysici veel meer dan de surrealisten gefixeerd waren op een strakke compositie en een lichtval zoals architecten die gebruiken om hun ontwerpen goed uit te laten komen.

Belangrijke vertegenwoordiger:

- Giorgio de Chirico

55 Pop art

De Kenmerken

- Een beweging in de Verenigde Staten en Engeland die opkwam in de jaren vijftig en zijn inspiratie vooral ontleende aan de voorstellingswereld van de consumptiemaatschappij en de populaire cultuur.
- Strips, advertenties en massaproducten speelden daarbij een belangrijke rol.
- Een van de voorlopers van de beweging, Hamilton , heeft de stroming ooit getypeerd als, 'populair, vluchtig, vervangbaar, goedkoop, massaproduct, jong, geestig, sexy, publiciteitsgeil, betoverend en Big Business.'
- De alledaagse themakeuze wordt, waar het de schilderijen betreft, dikwijls benadrukt door de scherpomlijnde, foto-achtige weergave en, waar het om sculpturen gaat, door een minutieuze aandacht voor het detail.
- Fotomontage, collage en assemblage worden ook veelvuldig toegepast in de popart.
- Sommige popkunstenaars namen ook deel aan de happenings .

Belangrijke vertegenwoordigers:

- David Hockney
- Jasper Johns
- Edward Kienholz
- Ron B. Kitaj

60 Kinetische kunst

De Kenmerken

- Bij de kinetische kunst wordt er gebruik gemaakt van bewegingen.
- Het is een kunstvorm binnen de moderne kunst.
- De bewegingen kunnen op verschillende manieren in gang gezet worden.
- Onder andere door wind, water, motoren of door de toeschouwers.
- Deze kunstvorm is een uitlaatklep van de nieuwe technologie en wetenschappelijke onderzoeken.
- Soms lijken kinetische vormen door hun humoristische benadering een loopje te nemen met de moderne technologie.
- Een enkele keer hebben de vormen een poëtische, effen associatieve inhoud.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Alexander Calder
- Jean Tinguely
- Martha Pan

44 Constructivisme

De Kenmerken

- Een abstracte kunststroming, in het leven geroepen in 1913 in Rusland.
- Het constructivisme rekende af met alle traditionele ideeën omtrent kunst door daar de opvatting tegenover te stellen dat de kunst de vormen en processen van de moderne technologie zou moeten nabootsen.
- Een sculptuur werd 'geconstrueerd' met behulp van industriële materialen en technieken, terwijl in de schilderkunst abstracte vormen werden gebruikt om structuren te creëren die deden denken aan machinetechnologie.
- Hoewel het 'zuivere' constructivisme slechts gedurende de eerste jaren van de revolutie in Rusland populair was zijn de doelstellingen en idealen in de hele twintigste eeuw door allerlei kunstenaars nagestreefd.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- El Lissitzky
- Antoine Pevsner
- Vladimir Tatlin

45 De Stijl zie ook nummer 30

De Kenmerken

- De Stijl was oorspronkelijk een maandblad.
- De oprichter van het blad was Theo van Doesburg .
- Samen met J.J.P Oud, Gerrit Rietveld, Cornelis van Eesteren en Piet Mondriaan brachten zij elke maand De Stijl uit.
- Men begon ermee in 1917.
- Hieruit groeide een stroming De Stijl .
- Het is een stroming waarop het kenmerk "l'art pour l'art" van toepassing is.
- In deze tijd van oorlogsdreiging verlangde men naar harmonie en balans in hun leven.
- De leden van de Stijl hadden het doel om een absolute abstractie te bereiken.
- De zichtbare werkelijkheid werd terug gebracht.
- Ze wilden dat de beeldende aspecten (licht, kleur, ruimte en vorm)als zelfstandige elementen stonden, en niet meer verwezen naar de zichtbare werkelijkheid.
- Zo moest een altijd geldende universele stijl ontstaan.
- Deze stroming is er op gericht de samenleving te veranderen in een nieuwe maatschappij en is niet alleen gericht op schilderijen maar ook op (binnenhuis)architectuur en gebruiksvoorwerpen.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Theo van Doesburg
- Cornelis van Eesteren
- Pieter Cornelis Mondriaan

46 Bauhaus zie ook nummer 31

De Kenmerken

- Kort na de eerste wereldoorlog waren er in Duitsland architecten en kunstenaars , die meenden dat alle vormen van kunst in de architectuur ondergebracht moesten worden.
- Men streefde naar integratie van de kunsten: zowel binnen als buiten moesten architectuur, schilderkunst, beeldhouwkunst en industriële vormgeving een geheel vormen .

- In 1919 werd in Weimar een academie opgericht voor architectuur en vormgeving door Walter Gropius.
- Vervolgens werd de school in 1925 naar Dessau verplaatst en later gevestigd in een gebouw, ontworpen door Gropius, wat de naam Bauhaus kreeg.
- Allerlei kunstdisciplines werden er onderwezen: naast architectuur , schilderkunst, beeldhouwkunst en industriële vormgeving , dans en beweging, decor en kostuumontwerpen, typografie, fotografie en reclameontwerpen.
- Men zocht naar wetten en regels voor de meest universele (beeld)taal en men meende die te vinden in strakke geometrische vormen .
- Het Bauhaus heeft grote invloed gehad op de moderne architectuur , beeldende kunst en vormgeving en op het moderne kunstonderwijs.
- Toen Hitler in 1933 aan de macht kwam werd door de Nazi's het Bauhaus al snel gesloten . Zij vonden de ze kunst decadent en 'entartet'.
- Veel docenten van het Bauhaus weken uit naar Amerika en zetten daar hun werk voort.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Walter Adolf Gropius
- Ludwig Mies van der Rohe
- László Moholy- Nagy

33 Experimentele architectuur

Kenmerken

- Er wordt veel geëxperimenteerd met materialen en vormen.
- De vormen zijn erg gewaagd.
- Het meeste werk viel niet binnen de modernistische architectuur en werd ook niet altijd erkend en waardeerd.
- Men vindt architectuur meer dan alleen gebouwen. Het niveau van de stad dient ook een rol te spelen in het ontwerp. Een stad is meer dan een serie gebouwen en wonen dient als meer gezien te worden dan een logische voortzetting van de menselijke emancipatie.
- De ontwerpen variëren zeer van schaalniveaus.
- De gebouwen hebben vaak hun eigen beeldtaal en hebben een 'high tech' uitstraling.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Renzo Piano
- Richard Rogers
- Piet Blom
- Michele De Lucchi
- David Green
- Peter Cook
- Michael Webb
- Warren Chalk
- Dennis Crompton
- Ron Herron

68 Environment art

De Kenmerken

- Men wilde meer ruimte creëren door hun beelden uiteen te nemen of zorgvuldig ruimte te insceneren als

bomen in een bos.

- Je bevindt je in het kunstwerk.
- Velen drukte zich vooral uit in de slechte kanten van het leven.
- Zwakzinnigheid, dood, ziekte, armoede, prostitutie, alcoholisme, discriminatie e.d.
- Men onderzoekt de relatie tussen ruimte en licht.

Vertegenwoordigers van het environment art:

- Edward Kienholz
- George Segal
- James Turrell

49 Symbolisme zie ook 24

De Kenmerken

- Reactie op het realisme en naturalisme.
- In Spanje ontstaat een eigen variant, het zogenaamde Modernismo.
- Aan het einde van de 19e eeuw komt er behoefte aan een nieuwe vorm van sensibiteit.
- Richtten zich op het uitgebreid en objectief beschrijven van de tastbare werkelijkheid in al haar banaliteit,
- Inspiratiebronnen waren godsdienst, oude verhalen, het bovennatuurlijke, en het melancholisch verlangen.

Belangrijke vertegenwoordigers:

- Arnold Böcklin
- James Ensor
- Gustave Moreau
- Pierre Puvis de Chavannes

29 Funktionalisme

De kenmerken:

- Het accent ligt op de functionaliteit van de woning.
- Gebaseerd op zuivere, elementaire geometrie.
- Maakt gebruik van nieuwe materialen als staal en gewapend beton.
- De stijl vertoont veel overeenkomsten met de nieuwe zakelijkheid.

Belangrijkste vertegenwoordigers

- J.J.P. Oud
- G.T. Rietveld

32 Internationale architectuur

De kenmerken:

- de architectuur van omsloten ruimten, met gave volumes die door dunne vlakken en platen zijn omsloten, en zich afzetten van massa en solide traditionele bouwmaterialen zoals die gebruikelijk waren
- een strenge opzet volgens modulaire regelmaat van kolommen en muren op een stramien (raster) in plaats van symmetrie

De belangrijkste vertegenwoordigers:

- Philip Johnson
- J.A. Brinkman
- L.C. van der Vlugt

38 Naïve kunst

De Kenmerken

- Inspiratie voor Naïeve Kunst haalt de kunstenaar uit zijn eigen omgeving, dromen of herinneringen.
- In de werken komt vaak geen perspectief of schaduw voor.
- Meestal zijn de onderwerpen heel eenvoudig weergegeven.
- Composities zijn geordend en het kleurgebruik is heel sprekend.
- Kunstenaars werken spontaan, zonder vooropgezet plan.
- Kunstenaars hebben binnen hun werk geen beperkingen.

Belangrijkste Vertegenwoordigers

- Marc Chagall
- Fernand Léger

39 COBRA

De Kenmerken:

- Men geeft dingen weer op een expressionistische en abstracte manier.
- Men gebruikt bovendien felle kleuren en het werk lijkt soms zelfs kinderlijk.
- Men zocht naar nieuwe vormen om zich uit te drukken.
- Maar men keek ook naar creatieve uitingen van kinderen en geestelijk gestoorde mensen.
- Ze zochten naar echtheid, de bronnen, de kern en het ware leven.
- De Cobra –beweging was de voorlopig laatste avant–garde beweging van de 20e eeuw.
- Men was revolutionair wat een kenmerk was voor een avant–garde beweging.
- Cobra aanhangers zetten zich af tegen ieder formalisme en tegen iedere stijlvorming .
- Maar uiteindelijk werden deze Cobra aanhangers zelf ook aanhangers van een soort taal of stijl .

Belangrijkste vertegenwoordigers:

- Pierre Alechinsky
- Karel Appel
- Corneille (Cornelis Guillaume Beverloo)
- Asger Jorn

41 De Nieuwe Wilden

De belangrijkste kenmerken:

- De kunst beantwoordt niet aan traditionele schoonheidsnormen.
- Op doeken van grote formaten uiten de kunstenaars hun sociaal onbehagen, hun walging voor elke vorm van fascisme, vaak hun woede tegenover de geordende structuren.
- De nadruk ligt op het schilderen zelf.
- Figuratie die in vitale kleuren op een ruwe en spontane manier is opgebracht

Belangrijkste vertegenwoordigers

- Georg Baselitz
- Ralf Winkler, die zichzelf A.R. Penck noemt
- Per Kirkeby
- Markus Lüpertz

47 Informele kunst

De kenmerken

- Men wil de vorm ‘oplossen’ vanwege de ‘grote mogelijkheid om tot een objectief neutrale uiting van algemene geldigheid te komen’.

- Het is een combinatie van Cobra, abstractie, action painting en materiewerk.
- Geen vooropgezet plan.
- Geen schoonheidsideaal.
- Sommigen hadden het ideaal van 'de logica van de derde realiteit' waarin alle bestaande tegenstellingen werden opgeheven.

Belangrijkste vertegenwoordigers:

- Armando
- Henk Peeters
- Jan Schoonhoven
- Jan Hendrikse
- Van Bohemen
- Wagemakers
- Cor Nobel
- Roger Chailloux
- Gerard Verdijk

48 Geometrische abstracten

De kenmerken

- Vlak krijgt ritme door kleur.
- Gebruik van heldere geometrische vormen.

Belangrijkste vertegenwoordigers:

- M.Seuphor
- J.Torres-Garcia
- Hans Arp
- Le Corbusier
- Piet Mondriaan
- Wassily Kandinsky
- Fernand Leger
- G.Vantongerloo
- Sophie Tauber-Arp.

40 Action Painting

De Kenmerken

- Op de voorgrond staat de lichamelijke, spontane uitdrukking.
- Schilders hebben geen vooropgezet plan, maar beginnen direct met schilderen vanuit toevallige inspiratie.
- Het kenmerk van de stijl is de slinger- en druptechniek.
- Vaak werd er gewerkt op groot formaat en waren de voorstellingen non figuratief. Werken zijn vaak een abstract structuur geheel van gebroken lijnen en vlekken.

Belangrijkste Vertegenwoordigers

- Jackson Pollock
- Hrach Israelian
- Robert Motherwell